

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
Р І Ш Е Н Н Я
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ВОЛИНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО
ВІДДІЛЕННЯ

28 листопада 2019 року № 14

Справа № 8-19

м. Луцьк

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Волинська обласна спілка споживчих товариств у 2018 році займала монопольне (домінуюче) становище на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках в межах міста Луцька та прилеглої території (с. Рованці Луцького району) із часткою 62,5 відсотків.

Волинська обласна спілка споживчих товариств у договорах оренди торговельних місць на Центральному ринку від 01.01.2019 визначила для фізичних осіб-підприємців зобов'язальні умови щодо безальтернативного укладенні останніми цивільно-правових угод на послуги зовнішньої охорони об'єктів підприємницької діяльності із конкретно визначеним суб'єктом господарювання, а саме із охоронним підприємством, яке здійснює охорону майна Волинської обласної спілки споживчих товариств.

За результатами розгляду справи № 8-19 такі дії Волинською обласною спілкою споживчих товариств не визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку (відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На Волинську обласну спілку споживчих товариств накладено штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія територіального відділення), розглянувши матеріали справи № 8-19 про порушення Волинською обласною спілкою споживчих товариств законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (надалі – Закон), та подання відділу досліджень і розслідувань від 31.10.2019 № 8-19/12 спр,

ВСТАНОВИЛА:

1. Відповідач.

- (1) Відповідачем у справі є Волинська обласна спілка споживчих товариств (ідентифікаційний код юридичної особи 01743401, місце знаходження: вул.

Ковельська, 13, м. Луцьк, Волинська обл., 43016, далі – Волинська облспоживспілка, ВОССТ, Відповідач).

- (2) Волинська облспоживспілка є юридичною особою, дата державної реєстрації 16 вересня 1992 року.
- (3) Волинська облспоживспілка здійснює свою діяльність відповідно до Статуту (зміни і доповнення внесено постановою XIX з'їзду Волинської облспоживспілки від 16 листопада 2018 року).
- (4) Відповідно до відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань, видами діяльності ВОССТ є:
  - код КВЕД 68.20 – надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна (основний);
  - код КВЕД 10.13 - виробництво м'ясних продуктів;
  - код КВЕД 46.11 – діяльність посередників у торгівлі сільськогосподарською сировиною, живими тваринами, текстильною сировиною та напівфабрикатами;
  - код КВЕД 46.77 - оптова торгівля відходами та брухтом;
  - код КВЕД 47.11 – роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями, тютюновими виробами.
- (5) Таким чином, Волинська облспоживспілка здійснює господарську діяльність та є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону.

2. Процесуальні дії.

- (6) Волинським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – територіальне відділення) розглянуто звернення голови громадської організації «Асоціація захисту прав малого та середнього бізнесу «Бізнес-Волинь» (надалі – Заявник) від 15.01.2019 б/н щодо неправомірних дій Волинської облспоживспілки на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках в межах м. Луцьк, яка надійшла від виконавчого комітету Луцької міської ради листом від 21.01.2019 № 1.1-5/326/2019 (вх. № 53-01/91 від 24.01.2019) за належністю для розгляду питання про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (7) Як встановлено зі змісту зазначеного звернення, Волинська облспоживспілка, починаючи з 01.01.2019, примушує Підприємців, які здійснюють торговельну діяльність на Центральному ринку, підписувати нові договори оренди торговельних місць (в редакції ВОССТ), які в значній мірі порушують права орендарів (Підприємців) та суперечать вимогам законодавства України. Зокрема, у зверненні йдеться про примушування Волинською облспоживспілкою Підприємців, на виконання умов договорів оренди торговельних місць, укладати договори на охорону приватного майна, належного останнім, з охоронною фірмою, що здійснює охорону об'єктів нерухомості та інших товарно-матеріальних цінностей ВОССТ.
- (8) Розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 16.04.2019 № 9-рк у зв'язку з наявністю в діях Волинської облспоживспілки ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, було розпочато розгляд справи № 8-19.

- (9) Головою територіального відділення Волинській облспоживспілки листом від 16.04.2019 № 26/1.34-542 направлено копію розпорядження про початок розгляду справи від 16.04.2019 № 9-рк.
- (10) В ході розгляду справи в результаті надсилання вимог органів Антимонопольного комітету України було отримано необхідну інформацію від різних суб'єктів господарювання.
- (11) Листом від 31.10.2019 № 26/1.34-1319 Відповідачу надіслано копію витягу з подання про попередні висновки від 31.10.2019 № 8-19/12 спр.
- (12) Листом від 18.11.2019 № 398/1 (вх. № 53-01-1262 від 18.11.2019) від Відповідача надійшло заперечення до подання про попередні висновки від 31.10.2019 № 8-19/12 спр у справі № 8-19.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища.

- (13) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика), за результатами проведеного територіальним відділенням дослідження ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках в межах м. Луцьк та прилеглої території (с. Рованці Луцького району) за результатами діяльності 2018 року встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

- (14) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (15) У відповідності до п. 3.4 Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установаження переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють) {споживає(ють), використовує(ють)} конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (16) Суб'єктом господарювання, який становить об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища у цій справі, є Волинська облспоживспілка.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається (використовуються, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

- (17) Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках в межах міста Луцька та прилеглої території (с. Рованці Луцького району).

3.2. *Перелік товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання складається з товару, який обертається на ринку і який має для покупців ознаки одного (подібного, аналогічного) товару.*

3.2.1 *Перелік товарів щодо яких визначається монопольне (домінуюче) становище суб'єктів господарювання*

- (18) У відповідності до Методики перелік товарів, щодо яких визначається монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (19) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (20) Комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках складаються з надання (утримання, оренда) торговельних місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами та ринкових послуг, пов'язаних з реалізацією товарів (для прикладу: розруб м'яса, зважування на товарних вагах, зберігання продуктів у холодильниках, оренда холодильного та торговельного обладнання, прокат вагів і гир, фартухів і наруківників; зберігання транспорту на території ринку; зберігання інвентарю в павільйонах, розміщення реклами таке інше). При цьому, отримання споживачами ринкових послуг, які пов'язані з реалізацією продовольчих і непродовольчих товарів на ринках, неможливе без отримання послуг з утримання (оренди) торговельних місць.
- (21) Таким чином, товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище суб'єкта(ів) господарювання, є комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринку, які мають для покупців (споживачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару.
- (22) *Продавцями товару (послуги) є суб'єкти господарювання, які мають статус ринку та надають комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках.*
- (23) *Основними споживачами комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках, є фізичні особи та суб'єкти господарювання (фізичні особи – підприємці та юридичні особи), які здійснюють реалізацію продовольчих і непродовольчих товарів на ринку і наймають (використовують чи орендують) торговельні місця (площі) для реалізації товарів та отримують ринкові послуги, пов'язані з реалізацією продовольчих і непродовольчих товарів на ринках.*

3.2.2 *Перелік основних продавців (постачальників, виробників)*

- (24) У 2018 році комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках в м. Луцьк та с. Рованці Луцького району надавали 13 суб'єктів господарювання, обслуговуючи при цьому 16 ринків.
- (25) Відповідно до листа виконавчого комітету Луцької міської ради від 28.01.2019 №1.1-5/464-2019 у м. Луцьк у 2018 році діяльність з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках провадили наступні суб'єкти господарювання:

- Волинська обласна спілка споживчих товариств, до складу якої входять ринок «Завокзальний» (вул. Карпенка-Карого, 1, м. Луцьк) та ринок «Центральний» (вул. Глушець, 1, м. Луцьк);
  - ПФ «Скорпіон – Сервіс» (ринок по вул. Глушець, 1, м. Луцьк; ринок по вул. Кравчука, 31, м. Луцьк);
  - ПП «Торговий альянс» (ринок «Північний» по вул. Гордіюк, 49, м. Луцьк) та ринок «Лучеськ» (пр-т Відродження, 1, м. Луцьк);
  - ТЗОВ «Формула» ЛТД (ринок «Формула» по вул. Кравчука, 44а, м. Луцьк);
  - ПП «Виробничо-комерційна фірма «Домінанта» (ринок «Пасаж» по вул. Карпенка-Карого, 1а, м. Луцьк);
  - ТЗОВ «Екопрод» (ринок «Привіз», майдан Привокзальний, 1, м. Луцьк);
  - КП «Луцькі ринки» (ринок «Центральний» (вул. Глушець, 1, м. Луцьк)
  - ТЗОВ «Ринок Дружби Народів» (ринок по бульвару Дружби народів, 2, м. Луцьк);
  - фізична особа-підприємець Схабовський С.А. (ринок «Новий» по вул. Кравчука, 40, м. Луцьк);
  - фізична особа-підприємець Шугай П.В. (ринок «Шанс» по вул. Кравчука, м. Луцьк);
  - фізична особа-підприємець Дубина О.В. (ринок по вул. Конякіна, 14, м. Луцьк);
  - фізична особа-підприємець Пахолко Л.П. (ринок по вул. Глушець, м. Луцьк).
- (26) Крім того, в межах досліджуваного товарного ринку діяльність з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами здійснює ТЗОВ «ДЕЛЬТА – 7» («Новий ринок» по вул. Європейській, 3, с. Рованці Луцького району), який був створений з метою розвантаження решти ринків міста Луцька та як альтернатива Центральному ринку.
- 3.3 *Визначення товарних меж ринку***
- (27) У відповідності до пунктів 5.1-5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (28) Встановлення товарних меж ринків згідно з пунктом 4.2. Методики здійснюється шляхом визначення ознак одного товару (товарної групи), виходячи з аналізу подібності споживчих властивостей, умов споживання чи експлуатації товару покупцями, умов реалізації та рівня цін.
- (29) Правилами торгівлі на ринках, затверджених спільним наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26.02.02 за № 57/188/84/105, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 22.03.2002 за № 288/6576 (надалі – Правила), визначено вимоги щодо функціонування створених в установленому порядку ринків усіх форм власності, організації оптового та роздрібного продажу на них сільгосппродуктів, продовольчих і непродовольчих товарів, худоби, тварин, кормів тощо, надання послуг, додержання ветеринарних, санітарних, протипожежних вимог і правил безпеки праці на ринках, прав споживачів і вимог податкового законодавства.
- (30) Згідно з Правилами торговельне місце – площа, відведена для розміщення необхідного для торгівлі інвентарю (вагів, лотків тощо) та здійснення продажу продукції з прилавків (столів), транспортних засобів, причепів, візків (у тому числі ручних), у контейнерах, кіосках, палатках тощо.

- (31) На ринках одночасно здійснюється торгівля продовольчими та непродовольчими товарами у стаціонарних приміщеннях та на території, як з торговельних місць на прилавках, на столах, з автотранспортних засобів, візків, розкладачок т.і., так і в контейнерах.
- (32) Відповідно до Правил в залежності від строку користування, торговельне місце може надаватися продавцеві як на підставі договору оренди торговельного місця (суборенди), так і без укладення відповідних договорів за умови оплати послуг ринку.
- (33) Виходячи з цього, при визначенні товарних меж ринків встановлено, що групою взаємозамінних товарів в розумінні пункту 5.1 Методики, а отже й товарними межами ринків є комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках, зокрема, надання торговельних місць на прилавках, торговельних місць (площ) у стаціонарних приміщеннях та на території ринків, а також супутніх ринкових послуг, пов'язаних з реалізацією товарів (розруб м'яса, прокат вагів та гир, фартухів, наруківників, зберігання продуктів у холодильниках, зберігання речей у камері схову, оренда холодильного та торговельного обладнання тощо).
- (34) При цьому, комплексні послуги включають в себе послуги електропостачання, водопостачання та водовідведення, прибирання території, вивіз сміття, охорона приміщень тощо.
- (35) Комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках споживачі можуть отримати лише в межах суб'єктів господарювання, які мають статус ринку, інші суб'єкти господарювання надавати такі послуги не можуть.
- (36) Відтак, товарів – замінників у комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках немає.
- (37) Таким чином, товаром та водночас *товарними межами ринку*, що досліджується, є комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках.

3.4 *Визначення територіальних (географічних) меж ринку.*

- (38) Відповідно до Методики, територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (39) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи) є неможливим або недоцільним.
- (40) З точки зору споживачів комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках, отримувати такі послуги за межами м. Луцьк економічно недоцільно, оскільки для них велике значення має значення наявність значної кількості покупців товарів з достатньою купівельною спроможністю, які підтримують сталий попит на ці товари. За межами обласного центру такий попит є досить незначним.

- (41) Отже, *територіальними (географічними) межами* досліджуваного ринку визначено межі міста Луцька та прилеглої території (зокрема, с. Рованці Луцького району).

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатись становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку.

- (42) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (43) Відповідно при дослідженні ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках в межах м. Луцьк та прилеглої території (с. Рованці Луцького району) часовими межами ринку визначено 2018 рік. У I кварталі 2019 року досліджуваний ринок залишився зі сталою структурою.

3.6. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (44) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (45) Бар'єрами вступу на ринок нових учасників є адміністративні та економічні чинники, які полягають в необхідності отримання достатньої площі земельної ділянки (у власність, довгострокову оренду) під розташування ринку, дозволу органу місцевого самоврядування на створення ринку, а також додаткові капітальні вкладення, пов'язані з облаштуванням торговельних місць на ринку.
- (46) Потенційними конкурентами надавачів послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках в межах м. Луцьк можуть бути стихійні ринки міста за умови створення в установленому законодавством порядку суб'єкта(ів) господарювання та отримання ним(и) офіційного статусу ринку.

3.7. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- 3.7.1. Відповідно до частини першої статті 12 Закону монопольним (домінуючим) становищем вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.
- (47) Розрахунок часток територіальним відділенням проведено на підставі інформації, наданої безпосередньо учасниками досліджуваного товарного ринку, зокрема, щодо обсягу доходу, отриманого кожним суб'єктом господарювання від комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках за 2018 рік (розрахунок часток учасників ринку наведено в таблиці 1).

[Інформація з обмеженим доступом] Таблиця 1

№ з/п	Суб'єкт господарювання	Частка на ринку, %
1.	Волинська обласна спілка споживчих товариств (ринок «Центральний», ринок «Завокзальний»)	62,5
2.	ПП «Торговий Альянс» (ринок «Північний», ринок «Лучеськ»)	
3.	ТзОВ «Формула» ЛТД (ринок «Формула»)	
4.	ФОП Пахолко Л.П. (ринок по вул. Глушець)	
5.	ФОП Схабовський С.А. (ринок «Новий»)	
6.	КП «Луцькі ринки»	
7.	ФОП Шугай П.В. (ринок «Шанс»)	
8.	ТзОВ «Ринок Дружби Народів» (ринок на б-рі Дружби народів)	
9.	ТзОВ «Екопрод» (ринок «Привоз»)	
10.	ПФ «Скорпіон-Сервіс» (ринок по вул. Глушець, ринок по вул. Кравчука)	
11.	ТзОВ «Дельта-7» («Новий ринок»)	
12.	ВКФ «Домінанта» (ринок «Пасаж»)	
13.	ФОП Дубина О.В. (ринок по вул. Конякіна)	
	Всього	100,0

- (48) Отже, за результатами проведеного дослідження встановлено, що відповідно до частини другої статті 12 Закону на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі на ринках в межах міста Луцька та прилеглої території (с. Рованці Луцького району) за результатами діяльності 2018 року монопольне (домінуюче) становище займала Волинська обласна спілка споживчих товариств із часткою 62,5%. Впродовж I кварталу 2019 року ринок залишився зі сталою структурою.

4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем.

4.1. Обставини справи

- (49) Відповідно до частини першої статті 13 Закону зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (50) Згідно із пунктом першим частини другої статті 13 Закону зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визначається встановлення таких умов придбання чи реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (51) Волинська облспоживспілка здійснює обслуговування ринку «Центральний» по вул. Глушець, 1, м. Луцьк (далі - Центральний ринок) та ринку «Завокзальний» по вул. Карпенка-Карого, 1, м. Луцьк (далі - Завокзальний ринок)
- (52) Торговельні місця під розміщення малих архітектурних форм Підприємцям у тимчасове платне користування надається Волинською ОССТ на підставі договорів оренди торговельних місць.

- (53) Відповідно до інформації, наданої ВОССТ листом
[Інформація з обмеженим доступом]

Інформації щодо кількості торговельних місць для розташування малих архітектурних форм, які є власністю Волинської облспоживспілки, останньою не надано. Відповідно од. металоконструкцій, які розміщені на орендованих у Волинської облспоживспілки торговельних місцях, є власністю Підприємців.

- (54) Відповідно до договорів оренди торговельного місця (пункт 2.1, діючих, зокрема, у 2018 році, предметом договору є торговельне місце, що розташоване на ринку (Центральному або Завокзальному), яке надається орендодавцем (ВОССТ) у тимчасове платне користування Орендареві (Підприємцеві) для розміщення об'єкту торгівлі (малої архітектурної форми, яка не є власністю Орендодавця) для провадження торговельної діяльності.
- (55) Згідно із пунктом 6.2.4 договорів оренди торговельних місць, розташованих, на Центральному ринку, що укладались Волинською ОСС із Підприємцями до 31.12.2018 (надалі – Договір (и) оренди 1), серед інших зобов'язань Орендарів (Підприємців) визначено забезпечення охорони власного майна, яке знаходиться на торговельному місці, що орендується, шляхом укладення цивільно-правового договору з охоронним підприємством.
- (56) Отже, Підприємці були зобов'язані, згідно з умовами Договорів оренди 1, задля забезпечення зовнішньої охорони майна, розміщеного у місцях торгівлі (металоконструкціях), укласти із будь-яким (на власний розсуд) ліцензованим на право надання охоронних послуг суб'єктом господарювання, договори про надання таких послуг.
- (57) Підприємцями Центрального ринку 01.01.2017 із ліцензованим суб'єктом господарювання - ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» - укладено договори про надання послуг охорони (за інформацією останнього загалом протягом 2018 року чинними були 714 таких договорів).
- (58) Водночас, Волинською облспоживспілкою укладались окремі договори про надання послуг охорони об'єктів нерухомого майна та інших товарно-матеріальних цінностей, які є власністю останньої та знаходяться на території Центрального ринку із дочірнім підприємством «Скорпіон пульт» - договір про надання послуг охорони № 056 від 01.03.2016 (достроково розірвано на підставі угоди про розірвання договору від 30.12.2017); із ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» - договір № 01-17 від 30.12.2017 (достроково розірвано згідно з угодою від 31.07.2018).
- (59) Таким чином, з 01.03.2016 до 31.12.2017 охорону майнового комплексу Центрального ринку Волинської облспоживспілки здійснювало дочірнє підприємство «Скорпіон пульт» приватного підприємства «Скорпіон пульт»; з 31.12.2017 до 01.08.2018 – ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека».
- (60) Тридцять першого липня 2018 року між ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» та Волинською облспоживспілкою була укладена Угода про розірвання з 01.08.2018 за згодою сторін Договору № 01-17 від 30.12.2017 про надання послуг охорони об'єктів облспоживспілки на Центральному ринку (вул. Глушець, 1, м. Луцьк). Це пов'язано з тим, що 01.08.2018 року між Волинською облспоживспілкою та ПФ «Ягуар-Сервіс» укладено договір № 01-02/18 про охорону об'єкта (надалі – Договір № 01-02/18 від 01.08.2018), відповідно до умов якого виконавець (ПФ «Ягуар-Сервіс») бере під охорону об'єкти нерухомого

майна та інші товарно-матеріальні цінності, що знаходяться на земельній ділянці площею 2,2125 га по вул. Глушець, 1 в м. Луцьк.

- (61) Після цього, починаючи з серпня 2018 року ПФ «Ягуар-Сервіс» та Волинською облспоживспількою вчинялися дії щодо спонукання Підприємців до розірвання договірних відносин із ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» та укладення договорів на послуги охорони із ПФ «Ягуар-Сервіс», про що свідчать матеріали справи № 10-18 про порушення з боку останньою вимог законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченого статтею 10 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді схилення до бойкоту суб'єкта господарювання.
- (62) До матеріалів звернення Заявник надав копію договору оренди торговельного місця на 2019 рік (надалі – Договір оренди 2), укладеного із Підприємцем, що провадить торговельну діяльність на Центральному ринку (договір датований 01.01.2019). Зміни до п 6.2.4 до цих Договорів оренди торговельних місць на Завокзальному ринку ВОССТ на 2019 рік не вносились.
- (63) За результатами порівняльного аналізу змісту Договору оренди 1 та Договору оренди 2, укладеного з Підприємцями Центрального ринку, встановлено, що зміни Волинською облспоживспількою внесено, зокрема, до розділу 6 «Права та обов'язки Орендаря».
- (64) Так, відповідно до пункту 6.2.4 Договору оренди 2 Орендар (Підприємець) зобов'язаний забезпечити охорону власного майна, яке знаходиться на торговельному місці, що орендується, шляхом укладення цивільно-правового договору з охоронним підприємством, яке здійснює охорону майна Орендодавця на підставі договору «Про надання послуг охорони».
- (65) Як зазначалось вище, охорону об'єктів нерухомого майна Волинської облспоживспільки та інших товарно-матеріальних цінностей, що знаходяться на земельній ділянці площею 2,2125 га по вул. Глушець, 1 в м. Луцьк, на підставі Договору № 01-02/18 від 01.08.2018 здійснює ПФ «Ягуар-Сервіс».
- (66) Отже, згідно з положеннями Договору оренди 2, на відміну від Договору оренди 1, Підприємці позбавлені права вибору охоронної фірми, що здійснюватиме охорону їх власного майна, яке знаходиться на торговельних місцях. Після підписання договору Оренди 2 Підприємці будуть змушені припинити наявні договірні відносини із ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» та укласти договори на послуги охорони із ПФ «Ягуар-Сервіс», як таким суб'єктом господарювання, що здійснює охорону належного ВОССТ нерухомого майна та інших товарно-матеріальних цінностей, що знаходяться на території Центрального ринку (відповідно до Договору №01-02/18 від 01.08.2018).
- (67) Разом з тим, слід зауважити, що пунктом 3.2 розділу 3 «Порядок передачі і повернення Торговельного місця» Договору оренди 2 встановлено, що після закінчення строку оренди, передбаченого цим договором або у випадку дострокового припинення Договору, орендар зобов'язаний повністю звільнити Торговельне місце та виконати інші свої зобов'язання перед Орендодавцем, в тому числі грошові, протягом 10 календарних днів повністю звільнити Торговельне місце та виконати інші зобов'язання перед Орендодавцем, в тому числі фінансові. У випадку невиконання Орендарем даного пункту, Орендодавець має право самостійно звільнити Торговельне місце від об'єкту торгівлі, яким користувався Орендар, шляхом демонтажу та вивезення його з території ринку, про що комісією у складі трьох працівників Орендодавця складається відповідний акт та повідомляється Орендар.

- (68) Цим же пунктом (3.2) Договору оренди 2, передбачено, що у випадку не звільнення торговельного місця від об'єкту торгівлі (малої архітектурної форми) протягом 4 місяців з моменту припинення дії Договору, право власності на об'єкт торгівлі переходить від Орендаря до Орендодавця. Орендодавець набуває права власності на об'єкт торгівлі за ціною, що дорівнює сумі заборгованості і штрафних санкцій за невиконання Орендарем обов'язку щодо повернення Торговельного місця за 4 місяці з моменту припинення дії Договору, а Орендар звільняється від сплати заборгованості і санкцій.
- (69) Водночас: згідно із пунктом 8.3 розділу 8 «Строк дії, порядок зміни та розірвання Договору» Договору оренди 2 він може бути припинений внаслідок виконання сторонами своїх обов'язків або внаслідок його розірвання.
- (70) Підставою ж для розірвання договору відповідно до пункту 8.4 Договору оренди 2 можуть бути, зокрема, порушення Орендодавцем умов даного договору та законодавства, у випадку не усунення таких порушень протягом 10 календарних днів з моменту їх виявлення.
- (71) Правом ініціювати внесення змін до Договору або його розірвання у випадках, передбачених Договором та законодавством, наділений Орендодавець, тобто Волинська облспоживспілка (пункт 5.1.3 розділу 5 «Права та обов'язки Орендодавця») Договору оренди 2).
- (72) У такий спосіб, Підприємці після підписання Договору оренди 2, на виконання пункту 6.2.4 цього договору, змушені будуть розірвати діючі договори про надання послуг з охорони, укладені із ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» та укласти натомість договори із ПФ «Ягуар-Сервіс». У разі невиконання зазначеного пункту Договору оренди 2, Волинська облспоживспілка має право ініціювати розірвання договору, керуючись пунктом 8.4 (порушення умов договору, у випадку не усунення цих порушень протягом 10 календарних днів з моменту їх виявлення).
- (73) Отже, після дострокового припинення Договору оренди 2, Підприсмець зобов'язаний самостійно звільнити торговельне місце від об'єкту торгівлі (малої архітектурної форми), у разі не виконання цієї умови договору - демонтувати та вивезти за територію ринку металоконструкцію має право ВОССТ.
- (74) Крім того, у випадку не звільнення Підприємцем в добровільному порядку торговельного місця від малої архітектурної форми протягом 4 місяців з моменту припинення дії договору, Орендодавець пунктом 3.2. Договору оренди 2 передбачив можливість переходу права власності на цю металоконструкцію від Підприємця до Волинської облспоживспілки за ціною, що дорівнює сумі заборгованості та штрафних санкцій за невиконання орендарем обов'язку щодо повернення торговельного місця.
- (75) Отже, внаслідок невиконання Підприємцями умов Договору оренди 2, зокрема, вимог пункту 6.2.4, для останніх існувала загроза втрати права власності на належне їм майно (МАФ), а відтак і права здійснювати торговельну діяльність на Центральному ринку в цілому.
- (76) Як згадувалось вище, зовнішню охорону об'єктів підприємницької діяльності (малих архітектурних форм), що розміщені на території Центрального ринку, відповідно до чинних договорів про надання послуг з охорони (надалі – Договір(и) охорони) здійснює ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека». За інформацією останнього станом на 31.12.2018 кількість діючих договорів із Підприємцями становить 714 од.

- (77) Пунктом 5.3 Договору охорони визначено, що дострокове розірвання цього договору може мати місце за згодою сторін та відповідно до законодавства України.
- (78) Крім того, відповідно до пункту 5.4 розділу 5 «Порядок зміни, доповнення і дострокового розірвання договору» Договору охорони одностороння зміна або розірвання цього договору не допускається, якщо підстави для цього не встановлено Договором, або законом. Сторона винна у порушенні вимог пункту 5.4 договору відшкодовує в повному об'ємі іншій стороні понесені збитки, до яких входить упущена вигода та моральна шкода, а також сплачує штрафні санкції у подвійному розмірі вартості послуг.
- (79) Таким чином, розірвання Підприємцями Договорів охорони із ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» в односторонньому порядку може призвести до негативних для них фінансових наслідків у вигляді виплати у повному об'ємі понесених збитків, включаючи упущену вигоду та моральну шкоду) та штрафних санкцій у подвійному розмірі вартості послуг.
- (80) За інформацією ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» станом на 02.04.2019 жодним із Підприємців, що здійснюють торгівельну діяльність на Центральному ринку (м. Луцьк) не ініційовано розірвання Договорів охорони, натомість значна їх частина припинили здійснення оплати за охоронні послуги згідно із умовами чинних договорів.
- (81) У той же час, відповідно до інформації, наданої на вимогу в.о. голови територіального відділення від 25.01.2019 № 26/34-129 листом від 04.02.2019 б/н ПФ «Ягуар-Сервіс», станом на 04.02.2019 кількість договорів про надання послуг охорони, укладених цією охоронною фірмою із Підприємцями, становить 139 од.
- (82) Таким чином, частина Підприємців, на виконання пункту 6.2.4 Договорів оренди 2, уклали договори про надання послуг охорони із ПФ «Ягуар-Сервіс» (охоронне підприємство, яке здійснює охорону майна ВОССТ), за наявності чинних договорів про надання послуг охорони із ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека».
- (83) [Інформація з обмеженим доступом]
- (84) Водночас, інформації щодо кількості укладених із Підприємцями Додаткових угод станом на дату підготовки інформації (14.05.2019) Відповідачем не надано.
- (85) На підтвердження зазначеної у листі від 14.05.2019 № 144/1 інформації ВОССТ надала копії окремих Договорів оренди 2 та Додаткових угод до цих договорів (4 екземпляри).
- (86) Аналізом наданих Відповідачем копій документів встановлено, що підготовлені останнім бланки Додаткових угод датовані 02.01.2019, не містить інформації про фактичну дату її підписання Підприємцями.
- (87) З метою з'ясування дійсних обставин щодо дати (періоду) укладення Волинською облспоживспількою Додаткових угод із Підприємцями територіальним відділенням

було надіслано вимогу про надання інформації від 24.05.2019 № 26/1.34-726, адресовану Заявнику - голові ГО «Асоціація захисту прав малого та середнього бізнесу «Бізнес-Волинь».

- (88) Листом від 31.05.2019 б/н (вх. № 53-01.714 від 31.05.2019) Заявник повідомив, що провівши опитування серед Підприємців, дослідивши надані копії документів, ним встановлено, що Додаткові угоди до Договорів оренди 2 Волинська облспоживспілка підготувала після початку розгляду справи № 8-19. Безпосередньо Підприємцям такі Додаткові угоди почали пропонувати для підписання на початку квітня 2019 року. Крім того, Заявник зазначив, що станом на 31.05.2019 не усі Підприємці, які уклали основний договір оренди торговельного місця (Договір оренди 2) мають Додаткові угоди.
- (89) У своєму листі Заявник також звертає увагу, що інформація надана Волинською облспоживспілкою про укладення із Підприємцями Додаткових угод (датованих 02.01.2019) не відповідає дійсності, з огляду на той факт, що у Заяві повідомлялося про порушення прав Підприємців станом на 15.01.2019. При наявності, станом на 15.01.2019 Додаткових угод до основного договору (Договору оренди 2), як слідує із листа, Підприємці не мали б підстав для звернення до громадської організації для захисту своїх порушених прав.
- (90) Таким чином, як повідомляє Заявник, станом на дату звернення до територіального відділення (щонайменше до 15.01.2019) Додаткових угод, датованих 02.01.2019 не існувало.
- (91) На підтвердження наведеної вище інформації Заявником надано територіальному відділенню копії (5 примірників) Додаткових угод, які були укладені Підприємцями із Волинською ОССТ 02.04.2019.
- (92) Зазначена інформація також підтверджується фактами, викладеними у листі ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» від 03.06.2019 № 21 (вх. № 53-01/717 від 03.06.2019).
- (93) Зокрема, ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» у своєму листі зазначає, що в кінці березня 2019 року службові особи Волинської облспоживспілки виготовили, підписали та завірили печаткою Додаткові угоди від 02.01.2019 до Договорів оренди 2 від 01.01.2019, у яких змінено п. 6.2.4 щодо свободи вільного вибору підприємства, яке надає охоронні послуги, внісши у вказані вище офіційні документи недостовірні відомості про фактичну дату виготовлення та укладення Додаткових угод.
- (94) Пізніше, як повідомляє у своєму листі ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека», в кінці березня – на початку квітня 2019 року працівник бухгалтерії Центрального ринку Волинської облспоживспілки надала Підприємцям для підпису вищевказані Додаткові угоди, які містять неправдиві відомості щодо фактичної дати їх виготовлення та укладення.
- (95) [Інформація з обмеженим доступом]
- (96) Територіальним відділенням з метою з'ясування фактичного часу укладення Додаткових угод листами від 05.06.2019 № 26/1.34-764 було надіслано вимогу про надання інформації окремим Підприємцям, які мають укладені Договори оренди 2.

- (97) У відповідь на зазначені вимоги, зокрема, фізична особа – підприємець листом від 21.06.2019 б/н (вх. № 53-01/807 від 24.06.2019) повідомив територіальне відділення про те, що станом на дату підготовки відповіді Додаткових угод до діючих Договорів оренди 2 (№ від 01.01.2019 та № від 01.01.2019) Волинською облспоживспількою з ним не укладались.
- (98) Фізична особа-підприємець листом від 18.06.2019 б/н (вх. № 20.06.2019 № 53-01/797) надала територіальному відділенню копії Договору оренди 2 та Додаткової угоди. Слід зазначити, що Договір оренди 2 датований 01.01.2019 фактично підписано підприємцем 10.01.2019 (засвідчено підписом та вказано дату підписання особисто підприємцем), а Додаткова угода до основного договору - датована 02.01.2019 (особисто підприємцем не зазначено дату підписання).
- (99) Аналогічна ситуація, коли основний договір (Договір оренди 2) укладено пізніше ніж Додаткова угода, прослідковується із матеріалів, наданих безпосередньо Волинською облспоживспількою листом від 31.05.2019 № 160/1 (вх. № 53-01/23кі). Так, фактичною датою підписання Договору оренди 2 № від 01.01.2019 фізичною особою-підприємцем у розділі 10 «Реквізити сторін» зазначено 10.01.2019, формуляр Додаткової ж угоди до цього договору датований 02.01.2019.
- (100) Наведене, дає підстави вважати, що станом на 02 січня 2019 року Додаткових угод до Договорів оренди 2 не існувало, що спростовує твердження Відповідача.
- (101) Цей висновок підтверджується і тим фактом, що окремі Підприємці Центрального ринку 01 лютого 2019 року із скаргами на незаконні дій Волинської облспоживспільки, які полягають, зокрема, і у встановленні Договорами оренди 2 вимог щодо укладення договорів про надання послуг охорони із чітко визначеним охоронним підприємством, прибули до Луцької міської ради, де відбулась зустріч із в.о. міського голови Григорієм Пустовітом. Інформацію щодо зазначеної зустрічі було висвітлено на сайті інформаційного агентства «ВолиньPost» за посиланням: <http://www.volynpost.com/news/130922-oblspozhyvspilka-nam-vidvertoprogrozhue--lucki-pidpriyemci-video>
- (102) Крім того необхідно зазначити, що зобов'язуючи Підприємців пунктом 6.2.4 Договорів оренди 2 укладати цивільно-правові угоди із охоронним підприємством, яке охороняє майно ВОССТ (тобто із ПФ «Ягуар-Сервіс»), Відповідачем не було належним чином вивчено та оцінено кадровий потенціал цього охоронного підприємства.
- (103) За наявною в територіальному відділенні інформацією ПФ «Ягуар-Сервіс», окрім договору на охорону Центрального ринку № 01-02/19 від 01.01.2019, укладено договори із Волинською облспоживспількою на послуги охорони об'єктів нерухомого майна та інших товарно-матеріальних цінностей, що знаходяться на території Завокзального ринку (м. Луцьк), а також із ТОВ «Ковельський госпрозрахунковий ринок», СТ «Ковельський центральний ринок», СТ «Ковельський ринок» та ТОВ «Ковельський привокзальний ринок» на охорону об'єктів нерухомості та інших товарно-матеріальних цінностей, що розташовані на Привокзальному та Центральному ринках в м. Ковель (договори датовані 02.01.2019).
- (104) На вимогу про надання інформації від 23.05.2019 № 26/34-707 листом від 07.06.2019 № 25 (вх. № 53-01/745 від 07.06.2019) ПФ «Ягуар-Сервіс» надано копії штатних розписів, що введено в дію з 01.01.2019 та з 01.05.2019 затвердженого директором підприємства 29.12.2018 та від 26.04.2019 відповідно).

- (105) Зазначеними штатними розписами передбачено 7 посад охоронників (повний робочий час), 10 охоронників - 0,5 посадового окладу (або 5 штатних одиниць), 4 охоронники 0,25 посадового окладу (або 1 штатна одиниця).
- (106) За інформацією, наданою ПФ «Ягуар-сервіс» листом від 07.06.2019 № 26 (вх. № 53-01/744 від 07.06.2019) станом на 01.05.2019 охорону Центрального ринку в м. Луцьк (вул. Глушець, 1) здійснювало 2 працівники, охорону Завокзального ринку в м. Луцьк (вул. Карпенка-Карого, 1) – 4 працівники, Центрального ринку в м. Ковель (вул. Брестська, 2) – 2 працівники, Привокзального ринку в м. Ковель (б-р Лесі Українки, 43) – 2 працівники.
- (107) [Інформація з обмеженим доступом]
- (108) Враховуючи визначений умовами вказаних вище договорів про надання послуг охорони час чергувань (робота у нічний час або цілодобові чергування охоронників) існує потреба у позмінному графіку роботи, що відповідно, передбачає більшу кількість штатних працівників (штатними розписами, що введено в дію 01.01.2019 та 01.05.2019 передбачено лише 13 штатних одиниць охоронників).
- (109) В той же час, відповідно до інформації з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, наданої Головним управлінням Пенсійного фонду України у Волинській області листом від 10.04.2019 № 3073/04-10-38 (вх. № 53-01/492), у трудових відносинах із ПФ «Ягуар-Сервіс» станом на 01.01.2019 перебували 9 фізичних осіб, у період з 01.01.2019 до 28.02.2019 - 13 фізичних осіб, при тому що штатними розписами вказаної фірми передбачено 25 працівників в цілому (з них: 21 охоронник, 2 кочегара та 2 різноробочих).
- (110) Наведене свідчить, що у ПФ «Ягуар-Сервіс», зокрема у період з 01.01.2019 до 28.02.2019, був відсутній кадровий потенціал для забезпечення послуг охорони такої кількості об'єктів (Центральний та Завокзальний ринки в м. Луцьк, Центральный і Привокзальний ринки в м. Ковель).
- (111) Залучення в процесі здійснення ліцензіатом охоронної діяльності працівників для здійснення охорони на підставі цивільно-правових угод забороняється.
- (112) Так, згідно з пунктом 1 статті 11 Закону України «Про охоронну діяльність» визначено, що персоналом охорони можуть бути дієздатні громадяни України, які досягли 18-річного віку, пройшли відповідне навчання або професійну підготовку, уклали трудовий договір із суб'єктом господарювання. Аналогічну вимогу цього закону, відповідно до пункту 17 Ліцензійних умов провадження охоронної діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18.11.2015 № 960 (далі – Ліцензійні умови), доповнено приписом про те, що персонал охорони повинен входити до штату суб'єкта охоронної діяльності.
- (113) За таких умов, Волинська облспоживспілка, маючи на меті залучити ПФ «Ягуар-Сервіс» до охорони не лише власних об'єктів та товарно-матеріальних цінностей,

які розташовані на території Центрального ринку, але й до охорони належного Підприємцям майна, фактично зобов'язала останніх умовами Договорів оренди 2 (пунктом 6.2.4) укладати договори про надання послуг охорони із підприємством, у якого відсутній для такого об'єму робіт (послуг) кадровий потенціал.

- (114) Крім цього, необхідно зазначити, що ринок охоронних послуг, зокрема, в м. Луцьк є висококонкурентним та представлений значною кількістю учасників – ліцензіатів. Так, згідно з інформацією Головного управління статистики у Волинській області (лист від 13.09.2018 № 03.3-04/67-18) за основним видом економічної діяльності 80.10 – діяльність приватних охоронних служб у Волинській області зареєстровані (діючі) 61 суб'єкт господарювання, в т. ч. – в м. Луцьк – 55 суб'єктів господарювання.
- (115) Враховуючи наведене вище, такі дії Волинської облспоживспілки, які полягають у визначенні єдиного конкретного суб'єкта охоронної діяльності, з яким Підприємці повинні укласти цивільно-правові угоди на послуги охорони об'єктів підприємницької діяльності, на виконання зобов'язальних умов Договору оренди 2 (пункту 6.2.4), не зважаючи на наявність чинних Договорів охорони із ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека», спричинили (могли спричинити) негативні наслідки, як для діяльності Підприємців, так і до негативних фінансових наслідків для іншого суб'єкта господарювання, ліцензованого на право надання охоронних послуг - ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека».
- (116) Для ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» негативні наслідки полягають у втраті фінансової вигоди (прибутків) за рахунок втрати існуючих споживачів охоронних послуг (зокрема, Підприємців) та втраті конкурентних позицій на відповідному ринку в цілому.
- (117) За інформацією, наданою ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» листом від 21.06.2019 № 21, з початку 2019 року від проведення оплати за послуги охорони, що надаються останнім, відмовились такі Підприємці: [Інформація з обмеженим доступом]
1. (договір про надання послуг охорони № від 01.01.2017, заборгованість за січень – травень становить 400,0 грн.);
  2. (договір про надання послуг охорони № від 01.01.2017, заборгованість за лютий – травень становить 320,0 грн.);
  3. (договір про надання послуг охорони № від 01.01.2017, заборгованість за січень – травень становить 416,0 грн.);
  4. (договір про надання послуг охорони № від 01.01.2017, заборгованість за січень – травень становить 400,0 грн.);
  5. (договір про надання послуг охорони № від 01.01.2017, заборгованість за січень – травень становить 400,0 грн.);
  6. (договір про надання послуг охорони № від 01.01.2017, заборгованість за січень – травень становить 300,0 грн.);
  7. (договір про надання послуг охорони № від 01.01.2017, заборгованість за лютий – травень становить 416,0 грн.);
  8. (договір про надання послуг охорони № від 01.01.2017, заборгованість за лютий – травень становить 320,0 грн.);
  9. (договір про надання послуг охорони № від 01.01.2017, заборгованість за січень – травень становить 416,0 грн.);
  10. (договір про надання послуг охорони № від 01.01.2017, заборгованість за січень – травень становить 400,0 грн.);
  11. (договори про надання послуг охорони № та № від 01.01.2017, заборгованість за лютий – травень становить 736,0 грн.).

- (118) Негативними та такими, що в значній мірі порушують права Підприємців, є такі чинники.
- (119) У разі порушення (невиконання) Підприємцем умов Договору оренди 2, в т.ч. пункту 6.2.4 щодо обов'язку укладення цивільно-правового договору на охорону майна, яке знаходиться на орендованому торговельному місці, із охоронним підприємством, що здійснює охорону майна Волинської облспоживспілки (тобто із ПФ «Ягуар-Сервіс»), Договір оренди 2 може бути достроково розірваний (на підставі пунктів 8.3 та 8.4), а орендар (Підприємець) протягом 10 календарних днів після виявлення порушення умов договору зобов'язаний звільнити торговельне місце. У випадку не звільнення Підприємцем торговельного місця у встановлений термін, у відповідності до пункту 3.2 Договору оренди 2 Волинська облспоживспілка залишає за собою право самостійно демонтувати та вивезти малу архітектурну форму за межі ринку, або ж через 4 місяці після припинення договору – право власності на цю металоконструкцію переходить від Підприємця до ВОССТ за ціною, що дорівнює сумі заборгованості та штрафних санкцій.
- (120) Таким чином, для Підприємців, які уклали із Волинською облспоживспілкою Договір оренди 2, існувала загроза втрати права власності на малу архітектурну форму, втрати права провадити господарську (торговельну) діяльність на ринку та, як наслідок, можливості отримання прибутків від її здійснення.
- (121) Крім того, у разі ініціювання Підприємцем розірвання в односторонньому порядку діючого Договору охорони, укладеного із ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека», він змушений буде в повному об'ємі відшкодувати цьому суб'єкту охоронної діяльності понесені збитки, до яких входить упущена вигода та матеріальна шкода, а також сплатити штрафні санкції у подвійному розмірі вартості послуг, як це передбачено з пунктом 5.4 Договору охорони.

4.2. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (122) Дії Волинської облспоживспілки, які полягали у безпідставній та неправомірній вимозі споживачам послуг (Підприємцям) щодо укладення договорів про надання послуг охорони об'єктів торгівлі (МАФ) із конкретно визначеним суб'єктом господарювання, якому має передувати розірвання чинних договорів із діючим надавачем таких послуг, стали можливими через наявність монопольного (домінуючого) становища та ринкової влади, яка полягає у висуненні власних умов отримання комплексних послуг, що могло завдати шкоди інтересам споживачів (Підприємців), а також мати негативний вплив на конкуренцію на ринку охоронних послуг.

4.3. Загальні висновки щодо зловживання монопольним (домінуючим) становищем

- (123) Ураховуючи вищезазначене, дії Волинської облспоживспілки зі встановлення для Підприємців у Договорах оренди 2 зобов'язальних умов щодо безальтернативного укладення цивільно-правових угод на послуги зовнішньої охорони об'єктів підприємницької діяльності із конкретно визначеним суб'єктом охоронної діяльності (охоронним підприємством, яке здійснює охорону майна Волинської облспоживспілки), кваліфіковано територіальним відділенням як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках в межах м. Луцьк та прилеглої території (с. Рованці, Луцький район), шляхом встановлення таких умов реалізації товарів

(послуг), які було б неможливо встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

(124) Реагуючи на подання з попередніми висновками у справі (надалі – Подання), Волинською обласною спілкою листом від 18.11.2019 № 398/1 (вх. № 53-01/1262 від 18.11.2019) надано заперечення до його змісту (далі – Заперечення).

(125) *За твердженням Відповідача, він не займає монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з надання в оренду торговельних місць на ринках, так як зазнає значної конкуренції з боку власників інших ринків та торговельних центрів, які знаходяться в місті Луцьку.*

Зокрема, на території м. Луцька знаходяться торговельні комплекси: ТЦ «Ювант», ТЦ «Караван», ТЦ «Варшавський», ТРЦ «Порт-Сіті», які надають в оренду торговельні площі підприємцям для здійснення торгівлі аналогічними товарами, як і на ринку.

(126) Наведені у пункті 125 рішення заперечення не можуть бути взяті до уваги з огляду на той факт, що територіальним відділенням проведено дослідження товарного ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках.

Відповідно до п. 2 Правил ринок - це суб'єкт господарювання, створений на відведеній за рішенням місцевого органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування земельній ділянці і зареєстрований в установленому порядку, функціональними обов'язками якого є надання послуг та створення для продавців і покупців належних умов у процесі купівлі-продажу товарів за цінами, що складаються залежно від попиту і пропозиції.

На ринках одночасно здійснюється торгівля продовольчими та непродовольчими товарами у стаціонарних приміщеннях та на території, як з торговельних місць на прилавках, на столах, з автотранспортних засобів, візків, розкладачок т.і., так і в контейнерах.

Комплексні послуги з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках споживачі можуть отримати лише в межах суб'єктів господарювання, які мають статус ринку, інші суб'єкти господарювання, зокрема, торговельні центри вказані Відповідачем у Запереченні, не можуть надавати такі комплексні послуги, а отже не є учасниками досліджуваного товарного ринку та відповідно – конкурентами Відповідача.

Крім того, слід зазначити, що листом від 26/1.34-78 від 17.01.2019 ВОССТ у зв'язку із проведенням територіальним відділенням дослідження товарного ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі на ринках було надіслано вимогу про надання інформації, пунктом 6 якої пропонувалось надати перелік суб'єктів господарювання яких Волинська обласна спілка вважає своїми конкурентами на досліджуваному ринку, а також повідомити, як саме відбувається конкуренція та в чому вона полягає.

У відповідь на вказану вище вимогу про надання інформації, зокрема на п. 6, листом від 08.02.2019 № 45/1 (вх. № 53-01/181 від 08.02.2019) Відповідач повідомив, що своїми конкурентами вважає всі офіційно діючі ринки в межах м. Луцьк та ринки, які організуються стихійно, а особливо - на прилеглий території біля Завокзального та Центрального ринків.

В той же час, Відповідачем у листі від 08.02.2019 № 45/1 не надано конкретної відповіді з питання, яким саме чином він зазнає значної конкуренції з боку інших ринків, які функціонують в межах міста Луцька.

Отже, під час проведення дослідження зазначеного товарного ринку Волинською облспоживспількою не було доведено, що вона зазнає значної конкуренції, як це передбачено частиною другою статті 13 Закону.

Спростовуючи твердження Відповідача про відсутність монопольного (домінуючого) становища, необхідно зазначити, що інші ринки, які функціонують в м. Луцьк (включно із с. Рованці Луцького району) завдяки своїм незначним часткам на ринку (від 0,85% до 9,6%) не можуть скласти значну конкуренцію Волинській облспоживспільці, враховуючи той факт, що сукупна частка 12 суб'єктів господарювання – учасників досліджуваного товарного ринку складає 37,5%, в той час як частка на ринку, яка належить ВОССТ - 62,5%.

Окремо слід звернути увагу на те, що стихійні ринки не підпадають від визначення «ринку», в розумінні Правил, з огляду на те, що не є суб'єктами господарювання, а отже не є учасниками ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі на ринку та не є конкурентами офіційно діючим ринкам.

- (127) *За твердженням Волинської облспоживспільки, висновки територіального відділення про укладення додаткових угод до договорів оренди торговельних місць пізніше ніж зазначено в додаткових угодах ґрунтується на припущеннях. Обґрунтування невідповідності дати фактичного укладення додаткових угод листами ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» та заяви голови правління ГО «Асоціація захисту прав малого та середнього бізнесу «Бізнес-Волинь» безпідставні.*
- (128) Наведене у пункті 127 рішення заперечення Відповідача спростовані матеріалами справи та не можуть бути взяті до уваги, з огляду на те, що надані зауваження не спростовують факт існування Договору оренди 2 в редакції Волинської облспоживспільки.
- (129) *Як зазначає Відповідач, не відповідає обставинам справи також висновок територіального відділення про те, що Волинською облспоживспількою належним чином не вивчено та не оцінено кадровий потенціал охоронного підприємства «Ягуар-Сервіс», оскільки законодавчої можливості перевіряти кадрові питання свого контрагента облспоживспілька не має.*
- (130) Щодо вищезазначеного, слід звернути увагу, що відповідно до Подання дії ВОССТ, які полягали у встановленні у Договорах оренди 2 зобов'язальних умов щодо укладення цивільно-правових угод про надання послуг охорони об'єктів торгівлі, які належать Підприємцям, із конкретно визначеним Відповідачем суб'єктом господарювання, запропоновано визнати порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним домінуючим становищем на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках шляхом встановлення таких умов реалізації товару (послуги), які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Тобто предметом справи не є порушення ВОССТ законодавства про захист економічної конкуренції, що полягає у бездіяльності останньої в частині вивчення кадрового потенціалу суб'єкта охоронної діяльності – ПФ «Ягуар-Сервіс».

Територіальним відділенням у Поданні наведено опис непрямих доказів до кваліфікованого порушення, зокрема, і щодо неналежного вивчення Відповідачем кадрового потенціалу ПФ «Ягуар-Сервіс».

Волинська облспоживспілка, встановлюючи у пункті 6.2.4 в редакції Договорів оренди 2 зобов'язання для Підприємців укладати договори про надання охоронних послуг виключно із суб'єктом господарювання, який здійснює охорону майна ВОССТ (а саме – із ПФ «Ягуар-Сервіс» станом на 01.01.2019), не була позбавлена права попередньо вивчити питання наявності у останньої можливості належного виконання обов'язків щодо охорони МАФ Підприємців, в тому числі наявності достатньої кількості штатних працівників – охоронників.

Як встановлено територіальним відділенням в ході розгляду справи, ПФ «Ягуар-Сервіс» не мала (зокрема, станом на 01.01.2019) достатніх кадрових можливостей для забезпечення охорони майна Підприємців.

Отже, зобов'язальні вимоги ВОССТ щодо укладення Підприємцями договорів про надання послуг охорони саме із цією охоронною фірмою могли мати негативні наслідки у вигляді збитків для Підприємців (у випадку втрати (псування, знищення) товарно-матеріальних цінностей Підприємців) та для ПФ «Ягуар-Сервіс» (настання випадків матеріальної відповідальності за збитки завдані Підприємцям внаслідок неналежної охорони їхніх об'єктів).

- (131) Всі інші аргументи, викладені у Запереченні, не спростовують факти вчинення Волинською облспоживспілкою порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем, а саме – нав'язування умовами договорів оренди торговельного місця, датованих 01.01.2019, конкретно визначеного останньою охоронного підприємства.
- (132) Додатком до Заперечення Волинською облспоживспілкою надано копію пояснень інспектора по торгівлі Центрального ринку , оформлених на ім'я голови правління ВОССТ [Інформація з обмеженим доступом]
- (133) У поясненні зазначає, зокрема, про те, що Додаткові угоди були укладені з Підприємцями 2 січня 2019 року, за виключенням поодиноких випадків, які пояснюються тим, що підприємці з різних причин не могли підписати дану угоду або не хотіли, хоча були повідомлені про неї 2 січня 2019 року.
- (134) Питання невідповідності дати вказаної у формулярі Додаткової угоди фактичному її підписанню із Підприємцями доведено матеріалами справи.
- (135) Крім того, , повідомляє, що нею не вчинялось будь-яких заходів впливу (тиску), спрямованих на спонукання Підприємців до укладення Додаткових угод, розірвання договорів про надання послуг з охорони із ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» та укладення договорів із ПФ «Ягуар-Сервіс».
- (136) Щодо інформації, зазначеної у пункті 135 рішення, необхідно зауважити, що Подання та це рішення не містять тверджень про вчинення протиправних дій у вигляді тиску, примушування тощо до вчинення Підприємцями будь-яких дій.
- (137) Разом з тим, слід зазначити, що після надсилання Відповідачу копії Подання та ознайомлення із матеріалами справами, до територіального відділення надійшли колективні заяви підприємців Центрального ринку від 15.11.2019 (вх. № 53-01/1268 від 19.11.2019) (далі – Заява 1) (копія Заяви 1 була надана Відповідачем додатком до Заперечень) та від 19.11.2019 (вх. № 53-01-1269 від 19.11.2019) (далі – Заява 2).

- (138) У Заяві 1 Підприємці (37 підписантів) повідомляють про те, що 02 січня 2019 року між Волинською облспоживспількою та ними було укладено Додаткові угоди, якими було змінено п 6.2.4 та надано право вільного вибору підприємцями охоронного підприємства для забезпечення збереження свого майна.
- (139) Крім того, підприємці у Заяві 1 повідомили, що жодного тиску при укладенні Договорів 2 та Додаткових угод, а також дій спрямованих на спонукання до розірвання підприємцями договорів про надання послуг охорони з ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» з боку ВОССТ не вчинялось.
- (140) Насамперед слід зазначити, що Подання не містить твердження (висновків територіального відділення) про здійснення тиску на Підприємців з боку ВОССТ в частині вчинення безпосередньо останньою порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що є предметом розгляду справи № 8-19.
- (141) У поданні наведена лише констатація факту доведеного територіальним відділенням порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції з боку ПФ «Ягуар-Сервіс», яка безпосередньо та через представників Волинської облспоживспільки, починаючи із серпня 2018 року, вчиняли дії щодо спонукання Підприємців до розірвання договірних відносин із ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека», що є порушенням передбаченим статтею 10 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», яке підтверджено рішенням адміністративної колегії територіального відділення від 02.05.2019 № 9 у справі № 10-18.
- (142) У Заяві 2 Підприємці (43 підписанти), зокрема, повідомили, що не уповноважували голову правління ГО «Асоціація захисту прав малого та середнього бізнесу «Бізнес-Волинь» звертатись до територіального відділення із заявою про порушення прав підприємців Центрального ринку, оскільки ними було створену ініціативну групу, яка представляє та захищає їхні права та інтереси в органах державної влади, органах місцевого самоврядування. За твердженням підписантів Волинська облспоживспілька жодних дій, спрямованих на порушення їхніх інтересів не вчиняла.
- (143) З наведеного, необхідно зазначити, що відповідно до статті 1 Закону України «Про громадські об'єднання» громадське об'єднання – це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту своїх прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема, екологічних, соціальних, культурних, економічних та інших інтересів. Цією ж статтею вказаного вище закону громадську організацію визначено, як громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи.
- (144) Таким чином, створення «ініціативної групи» з числа Підприємців не позбавляє будь-яку фізичну особу, в тому числі фізичну особу-підприємця, реалізовувати передбачене Законом України «Про громадські об'єднання» право бути членом тієї чи іншої громадської організації, задля здійснення та захисту своїх прав, свобод та інтересів.
- (145) Отже, позиція, яка була викладена Підприємцями у Заяві 1 та Заяві 2 ніяким чином не належить до предмета справи та не спростовує висновків територіального відділення про порушення Волинською облспоживспількою законодавства про захист економічної конкуренції.
- (146) На засіданні адміністративної колегії, що відбулося 28.11.2019, голова правління Волинської облспоживспільки не визнала факту вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку.

- (147) Водночас, ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека» листом від 28.11.2019 № 41 повідомило, що станом на листопад 2019 року працівники охорони ПФ «Ягуар-Сервіс» не вчиняють антиконкурентних дій та спільно з працівниками охоронного підприємства забезпечують охорону майна фізичних осіб - підприємців Центрального ринку в м. Луцьк.

6. Висновки у справі

- (148) Отже, доказами, зібраними у справі, доведено, а зауваженнями і запереченнями Відповідача не спростовано висновок територіального відділення про те, що Волинська облспоживспілка, займаючи у 2018 році монополіне (домінуюче) становище на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках в межах м. Луцьк (включно із с. Рованці Луцького району) своїми діями, що полягали у встановленні для Підприємців у Договорах оренди 2, датованих 01.01.2019, зобов'язальних умов щодо безальтернативного укладення цивільно-правових угод на послуги зовнішньої охорони об'єктів підприємницької діяльності із конкретно визначеним суб'єктом охоронної діяльності (охоронним підприємством, яке здійснює охорону майна Волинської обласної спілки споживчих товариств), які могли призвести до ущемлення інтересів споживачів (Підприємців) та іншого суб'єкта господарювання (ПП «Охоронна фірма «Захист і безпека») та були б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку, вчинила порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 1 частини другої статті 13 Закону.

7. Визначення розміру штрафу

- (149) Зловживання монополіним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (150) Відповідно до абзацу другого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (151) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2018 рік чистий дохід Волинської облспоживспілки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2018 рік становив ([Інформація з обмеженим доступом]) гривень.
- (152) При визначенні розміру штрафу було враховано такі обставини:
- (а) порушення законодавства про захист економічної конкуренції вчинено вперше;
  - (б) вжиття заходів для припинення порушення;
  - (в) невизнання вчинення порушення.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (зі змінами), та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299

(у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що у 2018 році Волинська обласна спілка споживчих товариств (вул. Ковельська, 13, м. Луцьк, Волинська область, 43016, ідентифікаційний код 01743401) займала монополіє (домінуюче) становище на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими на ринках в межах міста Луцька та прилеглої території (с. Рованці Луцького району) із часткою 62,5%.

2. Визнати, дії Волинської обласної спілки споживчих товариств (вул. Ковельська, 13, м. Луцьк, Волинська область, 43016, ідентифікаційний код 01743401) зі встановлення для Підприємців у Договорах оренди 2, датованих 01.01.2019, зобов'язальних умов щодо безальтернативного укладення цивільно-правових угод на послуги зовнішньої охорони об'єктів підприємницької діяльності із конкретно визначеним суб'єктом охоронної діяльності (охоронним підприємством, яке здійснює охорону майна Волинської обласної спілки споживчих товариств), порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку комплексних послуг з надання місць для торгівлі продовольчими і непродовольчими товарами на ринках в межах м. Луцьк та прилеглої території (с. Рованці, Луцький район), шляхом встановлення таких умов реалізації товарів (послуг), які було б неможливо встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини рішення, накласти на Волинську обласну спілку споживчих товариств (вул. Ковельська, 13, м. Луцьк, Волинська область, 43016, ідентифікаційний код 01743401) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії:

Д.П. Іванов